

Puurs, Schoonmansveld

Programma van Maatregelen

Auteur:

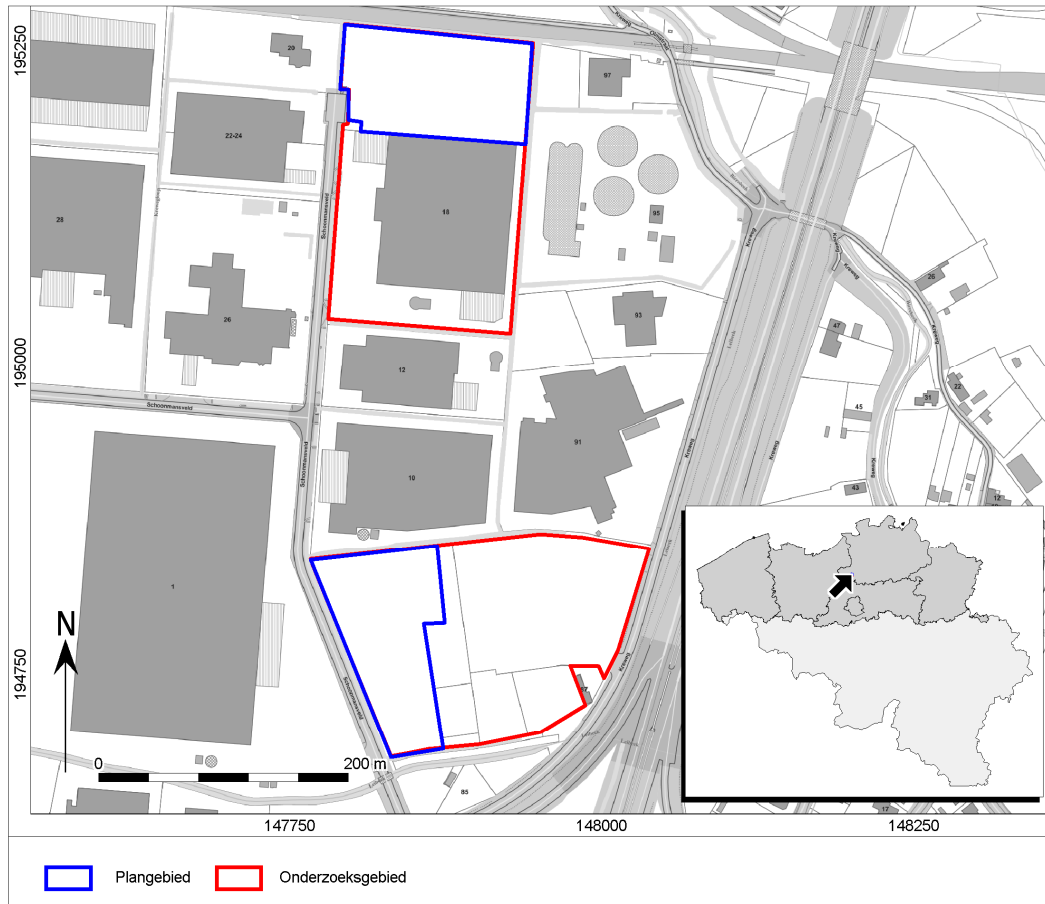
B. Belis (Veldwerkleider)

Autorisatie:

P.L.M. Hazen (OE/ERK/Archeoloog/2015/00072)

1 Inleiding

In opdracht heeft Vlaams Erfgoed Centrum in januari 2018 een nota opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Puurs, Schoonmansveld (afb. 1). De nota bestaat uit een proefsleuvenonderzoek dat volgt op een eerder uitgevoerd bureauonderzoek in november 2017 (Id 686 / meldcode 2017L211).¹ Het onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen uitbreiding van het bedrijventerrein.

Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied.

2 Uitgevoerd vooronderzoek

2.1 Resultaten van het bureauonderzoek

Op basis van het bureauonderzoek werd op het terrein een middelhoge kans ingeschat voor sporen vanaf de metaaltijden tot de 18^e eeuw. Deze verwachting is gebaseerd op de landschapsvorming van het plangebied, de daarmee samenhangende bewoningsgeschiedenis en de aanblik van het plangebied op geraadpleegd historisch kaartmateriaal. De kans is er dan ook dat er archeologische resten aanwezig zijn en dat deze bedreigd worden door de geplande werkzaamheden in het plangebied.²

¹ Devroe. 2017.

² Devroe. 2017.

Annika Devroe adviseerde daarom een proefsleuvenonderzoek uit te voeren om de waarde van eventueel aanwezige archeologische resten te kunnen bepalen.

2.2 Resultaten van het proefsleuvenonderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd door Brent Belis (veldwerkleider) en Jessica Siemons (assistent-archeoloog). De betrokken aardkundige was Feike Miedema en de erkende archeoloog was Peter Hazen. De graafmachine werd geleverd door firma Van Eycken Transport bvba.

Het archeologisch onderzoek stond onder toezicht van Alde Verhaert (Onroerend Erfgoed provincie Antwerpen).

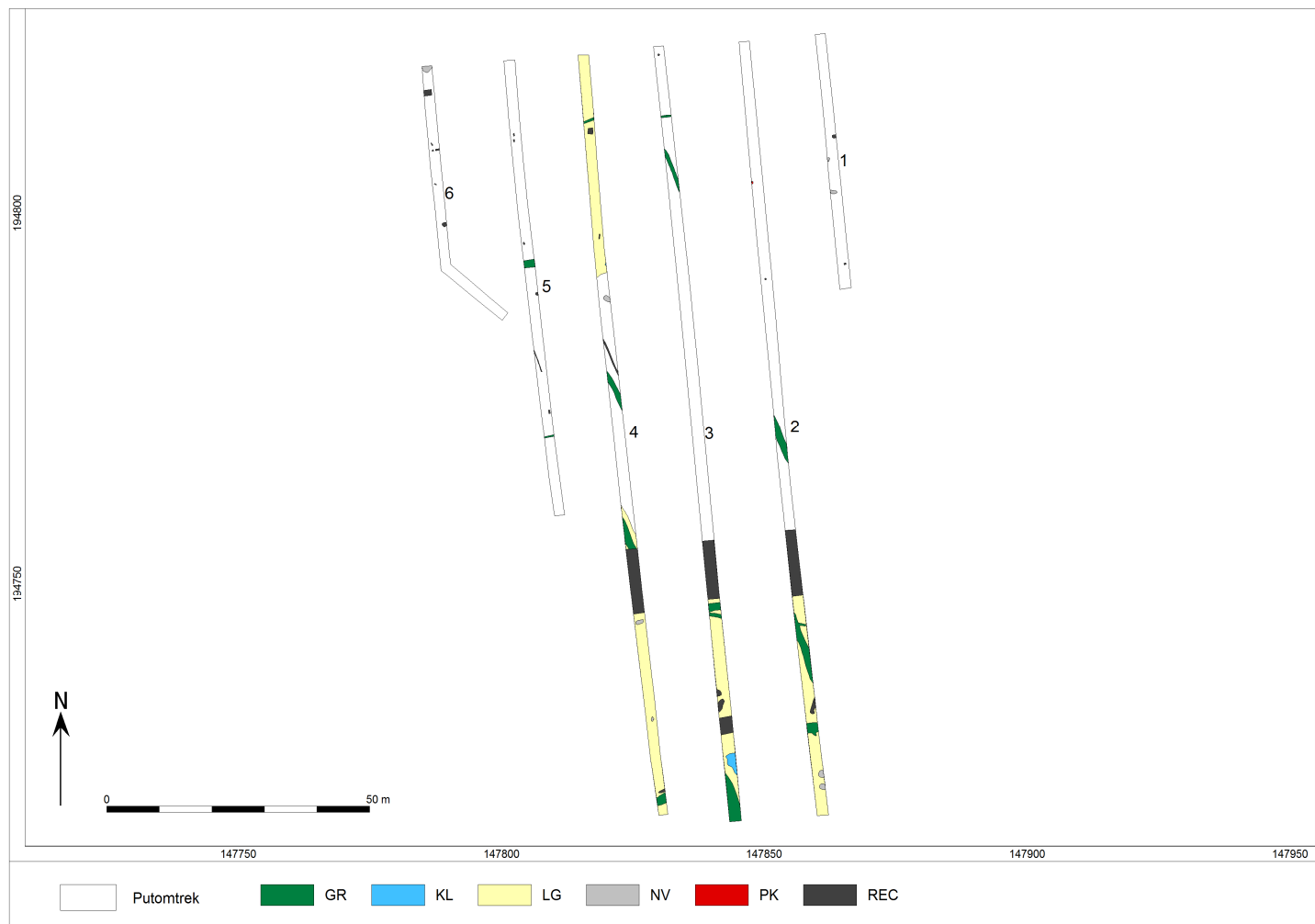
Het plangebied bestaat uit 2 verschillende terreinen, het zuidelijke terrein bedraagt een oppervlakte van 11332 m² en werd onderzocht d.m.v. zes noord-zuid georiënteerde sleuven van 2 m breed. De lengte varieert tussen 39 en 148 m. In totaal beslaan de proefsleuven dan een oppervlakte van circa 1309 m², ongeveer 11,6% van het plangebied.

Het noordelijke terrein beslaat een oppervlakte van 12338 m² en werd onderzocht d.m.v. tien noord-zuid georiënteerde sleuven van 2 m breed. Er werden in totaal 3 kijkvensters aangelegd, in put 2, 4 en 8. In totaal werd 1215 m² van het terrein via proefsleuven onderzocht dit komt neer op 9,9% van het totale plangebied.

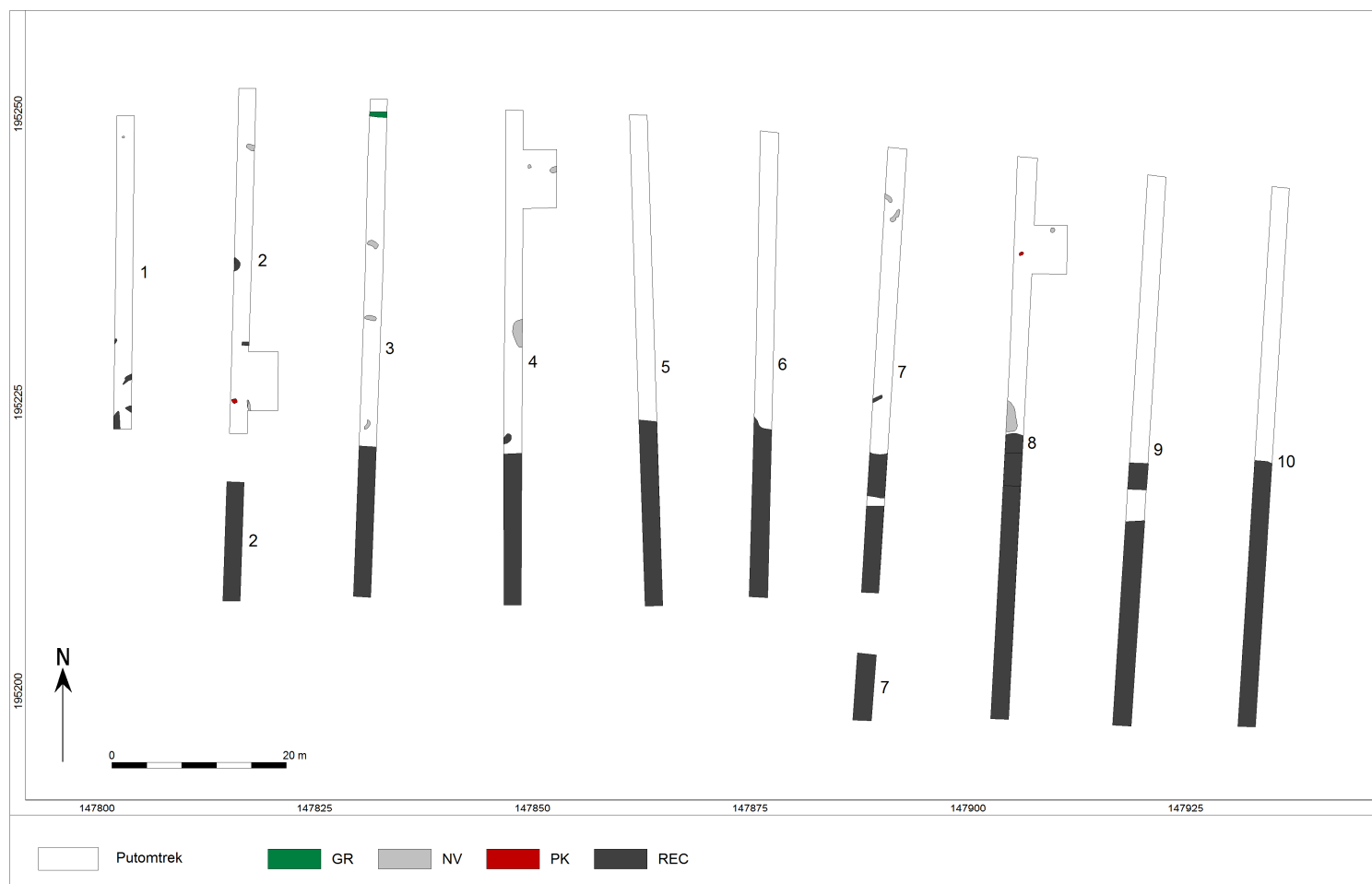
In het zuidelijke plangebied zijn in totaal 18 sporen geregistreerd. Deze zijn geïnterpreteerd als paalkuil, greppel, kuil en recente verstoring (afb. 2). Daarnaast zijn in de proefsleuven recente en natuurlijke sporen aangetroffen. De meest zuidelijke greppel in werkput 2 (S2.3) komt mogelijk overeen met een perceelsgrens die aangegeven staat op de Vandermaelenkaart uit 1846. Een exacte datering voor de andere sporen blijft wel uit. De kleur van de sporen deed eveneens vermoeden dat het geen bijzonder oude sporen betrof. Een datering in de Middeleeuwen of Nieuwe Tijd is mogelijk.

In het noordelijke plangebied werden vier sporen aangetroffen. Deze zijn geïnterpreteerd als paalkuil, greppel en natuurlijke verstoring (afb.3). Er werden twee mogelijke paalkuilen aangetroffen, hiernaast werd telkens een kijkvenster aangelegd maar deze leverden geen nieuwe sporen op. Er werd ook een greppelsegment aangetroffen met een west-oost oriëntatie, Deze kon niet in andere proefsleuf gevolgd worden. Het laatste spoor werd aangetroffen in het derde kijkvenster, dit spoor bleek na het couperen een natuurlijk spoor te zijn. Hiernaast werden ook nog een aantal recente en natuurlijke sporen aangetroffen waaronder een grote verstoring die een groot deel van de zuidelijke helft van het terrein besloeg. Er werd geen vondstmateriaal aangetroffen waardoor een datering van de sporen moeilijk is, op basis van de kleur lijken deze niet ouder dan de Middeleeuwen.

Er werden verder tijdens het proefsleuvenonderzoek geen nederzettingssporen, of sporen in een funeraire context aangetroffen.

Afb. 2. Allesporenkaart van het zuidelijke proefsleuvenonderzoek.

Afb. 3. Allesporenkaart van het noordelijk proefsleuvenonderzoek.

2.3 Geplande werken

Op de zuidelijke zone zal een parkeerterrein gerealiseerd worden. Hiervoor zal men eerst het terrein afvlakken door de graszoden te verwijderen. Hierna zal een tijdelijke verharding van ca. 15 cm dik worden aangelegd. In de noordelijke zone zal het bestaande gebouw worden uitgebreid met een nieuwe constructie van ca. 6750m², deze zal de bodem 60-70 cm diep verstoren. Rond dit gebouw zal een verharding worden aangelegd, deze zal 40-50 cm diep gaan. De nutsleidingen zullen aangelegd worden tussen 80 en 100 cm diepte. De consequentie van de voorgenomen ingreep kan zijn dat eventuele aanwezige waardevolle archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

2.4 Bepaling van de maatregelen

Op basis van het bureauonderzoek werd op het terrein een middelhoge kans ingeschat voor sporen vanaf de metaaltijden tot de nieuwe tijd.³

Op basis van het bureauonderzoek werd op het terrein een middelhoge kans ingeschat voor sporen vanaf de metaaltijden tot de 18^e eeuw. Deze verwachting is gebaseerd op de landschapsvorming van het plangebied, de daarmee samenhangende bewoningsgeschiedenis en de aanblik van het plangebied op geraadpleegd historisch kaartmateriaal.

Vervolgonderzoek in het plangebied biedt geen potentieel tot kennisvermeerdering. De aangetroffen sporen betreffen landbouwactiviteiten, natuurlijke verkleuringen of recente verstoringen. Er werden geen duidelijke nederzettingssporen of sporen m.b.t. funeraire contexten aangetroffen. Er is geen aanleiding voor een vervolgonderzoek.

Het Vlaams Erfgoed Centrum adviseert dan ook om het plangebied vrij te geven. Daarmee vormt het prospectief onderzoek met ingreep in de bodem (in de vorm van proefsleuven) het einde van het onderzoek voor het plangebied Puurs, Schoonmansveld.

Ondanks het advies tot vrijgeven van het terrein, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht, conform artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. De civieltechnisch uitvoerder is verplicht eventuele toevalsvondsten binnen drie dagen na ontdekking te melden bij Onroerend Erfgoed.

³ Devroe. 2017.